

Соціальні проекти нашого храму

• Дитячий клуб «Недільна школа»

- Основи християнського віровчення. Закон Божий
  - Декоративно-театральне мистецтво
- Неділя 11:00
Катерина Недождій (050) 477 31 97

• Школа футболу

Головний тренер:
Леонід Ярмолинський (050) 331 38 51
Заняття відбуваються на стадіоні заводу
«Арсенал» (вул. Грушевського, 34)

• Дитяча школа боротьби

Заняття відбуваються на території
Київського військового ліцею ім. І. Богуна
(Манеж ЦСК ЗСУ) бул. Лесі Українки 25-А
(Понеділок-п'ятниця 15:00 — 17:00)

Василь Шерстняков (067) 399 20 70

• Клуб «Зв'язок поколінь»

Індивідуальний графік

Марина Іванівна Брежинська (067) 717 56 51
Бабчун Володимир Павлович (044) 286 28 07

• Клуб прогресивної православної молоді

Обговорюємо актуальні питання сьогодення
та духовного життя. Запрошуємо всіх
небайдужих приєднуватись до нас та
долучатися до волонтерської роботи.
Індивідуальний графік.

Олександр Бондарчук (097) 715 78 88

Храм на честь ікони Пресвятої Богородиці
«Помічниця в пологах» при київському
міському пологовому будинку № 1
(вул. Арсенальна, 5)
(044) 360 04 10

• Благодійне екскурсійне бюро

(044) 360 04 10

Розпорядок богослужінь на квітень

25.03 Неділя 4-та Великого посту.

Прп. Іоанна Лествічника.

31.03 (сб) о 09:00 – Божественна літургія.

31.03 (сб) о 14:00 – Соборування.

31.03 (сб) о 17:00 – Всенощна.

01.04 Неділя 5-та Великого посту.

Прп. Марії Єгипетської.

01.04 (нд) о 09:00 – Божественна літургія.

06.04 (пт) о 17:00 – Всенощна.

07.04 (сб) о 09:00 – Божественна літургія.

07.04 (нд) о 17:00 – Всенощна. **Освячення верби.**

08.04 Неділя 6-та Великого посту.

Вербна неділя. ВХІД ГОСПОДНІЙ ДО ІЄРУСАЛИМУ.

08.04 (нд) о 09:00 – Божественна літургія.

Освячення верби.

12.04 (чт) о 07:00 – **ЧИСТИЙ ЧЕТВЕР.**
Рання та Божественна літургія.

12.04 (чт) о 17:00 – Страсті Христові.

13.04 (пт) о 14:00 – **СТРАСНА П'ЯТНИЦЯ.**

Вечірня. Винесення плащаниці.

13.04 (пт) о 17:00 – Похорон.

14.04 (сб) о 09:00 – **ВЕЛИКА СУБОТА.**

Божественна літургія.

14.04 (сб) о **15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 19:00 —**

ОСВЯЧЕННЯ ПАСОК ТА

ПАСХАЛЬНИХ КОШИКІВ

14.04 (сб) о 23:55 – **ЗАУТРЕННЯ. ПОЧАТОК**
ПАСХАЛЬНОГО БОГОСЛУЖІННЯ.

15.04 Неділя 7-ма Великого посту. ПАСХА.

15.04 (нд) о **2:00, 3:00, 4:00, 5:00, 6:00, 7:00,**
8:00, 9:00, 10:00, 11:00, 12:00,
13:00, 14:00, 15:00 —

ОСВЯЧЕННЯ ПАСОК ТА
ПАСХАЛЬНИХ КОШИКІВ

16.04 (пн) о 07:00 – **Світла седмиця.**

Понеділок світлої седмиці.

Рання та Божественна літургія.

21.04 (сб) о 17:00 – Всенощна.

22.04 Неділя 2-га після Пасхи. Антипасха.

22.04 (нд) о 11:00 – Божественна літургія.

28.04 (сб) о 17:00 – Всенощна.

29.04 Неділя 3-тя після Пасхи.

СВЯТИХ ЖОН-МИРОНОСИЦЬ.

29.04 (нд) о 09:00 – Божественна літургія.

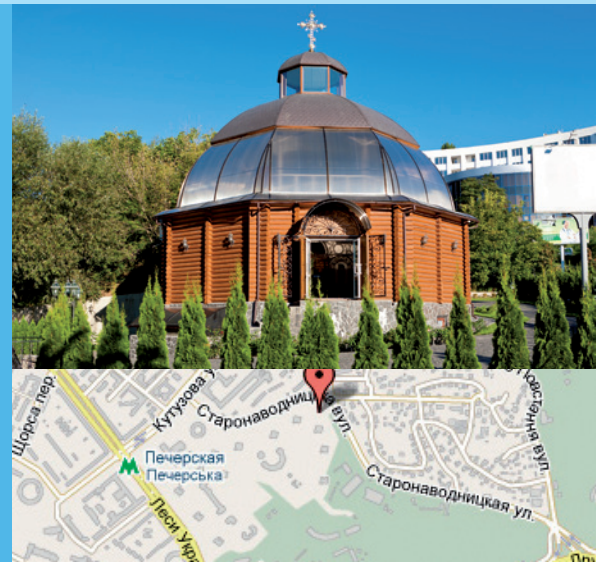
Українська Православна Церква Храм на честь Різдва Пресвятої Богородиці Храм відкритий щоденно з 10:00 до 19:00

Свідоцтво реєстрації — КУ №591-229Р, видане Міністерством юстиції України від 08.07.2011.
Наклад 10 000. Виходить щомісячно

01015, м. Київ, вул. Старонаводницька 8/6,
Церква на честь Різдва Пресвятої Богородиці
тел.: (044) 360-04-10, e-mail: kupo1-zhurnal@ukr.net
<http://www.kupo1.org.ua>

Головний редактор: протоієрей Олег Мельничук
Відповідальний редактор: Тетяна Кашпор
Арт-директор: Катерина Недождій

Дякуємо родині Українських за допомогу у виданні

КУПОЛ

03(11)/2012

Журнал моєї сім'ї

Тема номера: Дар Пасхи

www.kupol.org.ua

Бережи життя для Щастя!

Пророцтво про храм
за 21 рік до його
створення

Страсний тиждень

Як правильно зустріти
свято Пасхи?

Пасха в Дахау
1945 року

Дорогі друзі!

Вітаю вас зі Святом Світлого Христова Воскресіння! Хотілося б, щоб це найбільше Свято усіх православних християн торкнулося глибин душі кожної людини. В нашому житті є другорядні і магістральні події. Такою магістральною подією в історії людства була, є і буде подія Воскресіння Христового. Що дає Воскресіння саме мені? В першу чергу, впевненість в завтрашньому дні, впевненість в тому, що завтра і завжди Господь покриє мене Своїм заступництвом. Тому що Він жив, живе і буде жити.

Сьогодні ми з вами повинні подумати про одну дуже важливу річ, яку не всі помічають, коли читають Святе Писання. На сторінках Євангелія, де зображуються світлі дні, коли Господь являвся після Свого Воскресіння. Він представав перед багатьма і кожній людині по-різному. В одному випадку це була плачуща Марія Магдалина, самотня у своїй скорботі біля пустої труни. В іншому випадку це був апостол Петро, розгублений і збентежений, коли він повернувся із саду, де знайшов гробницю з відваленим каменем. Згодом ми можемо побачити учнів на озері. Іоанн відчуває Його серцем і впізнає, Петро одразу ж кинувся вплав, поспішаючи до Нього.

І ось це продовжується і нині, в наші часи. Христос, що воскрес, незримо, але відчутно являється кожному з нас. І в житті кожної людини, яка хоча б на мить відчула близькість інших світів, звершується зустріч з воскреслим Господом. І Він приходить до кожного, стукає в двері наших сердець, знаходить для кожного свої, особливі слова. А наша справа — це почути, відгукнутися на цей стук, адже Господь прийшов спасти, одухотворити і змінити життя кожного з нас. Тому хочеться, щоб в дні цього світлого Свята кожен з вас зміг відчути і зберегти цю радість у серці, зрозуміти, що Господь явився саме мені. Він для мене воскрес і зі мною залишиться.

Хіба можна тепер сумніватися в цій любові, коли ми знаємо, чого коштувала Богові ця любов: життя Христа, смерть Христа, відторгнутість людьми, жах Гефсиманського саду, коли Він чекав там на смерть і знав, що його зрадив найближчий учень, знав, що через кілька годин ще один учень Петро від нього відмовиться тричі, і Його залишать одного вмирати на самоті...

Цим Він говорить нам: «Дивіться, і це я на Себе прийняв. Я вмер, щоб ви вірили, що Бог вас любить і ви врятовані». І спасіння це не від нас залежить, а від цього чуда любові.

Вітаю вас зі Світлим Христовим Воскресінням, з торжеством радості і любові! Бажаю вам воскресіння ваших душ для добрих справ, для вічного життя, для щастя!

Бережіть життя для Щастя!

*З любов'ю, священник
Олег Мельничук*

**Всі увійдіть в радість
Господа свого! І перші,
і останні, прийміть нагороду;
багаті і бідні, радійте один
з одним; ті, що постували
і не постували, веселіться нині!**

(святитель Іоанн Златоуст)

В храмі на честь Різдва Пресвятої Богородиці відбулося засідання Клубу прогресивної православної молоді

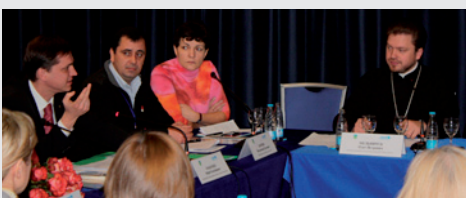
Після невеличкої зимової перерви знов зібралися члени Клубу прогресивної православної молоді. Наш настоятель, протоієрей Олег Мельничук наголосив на тому, що наші зустрічі не повинні закінчуватися лише дискусіями та розмовами. Він окреслив основні напрямки, які потребують нашої допомоги, нашої небайдужості, наших добрих справ. В завершенні зустрічі було сплановано подальші кроки діяльності, найближчі заходи.

Уповноважений Президента України з прав дитини Юрій Павленко та Представник УПЦ при Уповноваженому протоієрей Олег Мельничук відвідали Блаженнішого Володимира Митрополита Київського та всієї України

Уповноважений Президента України з прав дитини Юрій Павленко та Представник УПЦ при Уповноваженому протоієрей Олег Мельничук відвідали Блаженнішого Володимира Митрополита Київського та всієї України. Під час зустрічі було зазначено про спільні дії Держави та Церкви в соціальній сфері. Блаженніший підкреслив, що Йому приємно чути, як справи благословенні Ним служать на благо суспільства і реально працюють. Пристуні отримали благословіння від Предстоятеля УПЦ на подальшу співпрацю та побажали Митрополиту якнайшвидшого одужання.

14 березня 2012 року відбулося засідання Громадсько-консультативної ради з питань захисту прав дитини, яка діє при Уповноваженому Президента України з прав дитини

Протоієрей Олег Мельничук як Представник УПЦ при Уповноваженому взяв участь в засіданні секції «Забезпечення права дитини на здоров'я». Темою засідання секції були такі питання: забезпечення ліками і спеціальними продуктами хворих дітей, а також наявність і забезпечення медичними препаратами та вакцинами, ліками і виробами медичного призначення, що застосовуються в педіатрії, в лікувальних закладах.

Протоієрей Олег Мельничук виступив з ініціативою створення секції Громадсько-

консультативної ради з питань захисту сім'ї, яка б опікувалася питаннями збереження традиційної родини, відповідального батьківства, пренатального тестування тощо.

Розпочав роботу новий соціальний проект храму на честь Різдва Пресвятої Богородиці — благодійне екскурсійне бюро

В планах проекту — благодійні екскурсії по святинях Києва, визначних історичних місцях. Перша екскурсія відбулася для членів клубу прогресивної православної молоді. Її підготували для молоді храму студенти Київської духовної академії. Наступна екскурсія була проведена для курсантів військового інституту телекомунікацій та інформатизації НТУУ «КПІ».

Свято малюнку «Як я бачу світ» в печерській школі №89

20 березня в загальноосвітній школі №89 відбулося підведення підсумків конкурсу дитячого малюнку: «Як я бачу світ». Конкурс проводився з ініціативи настоятеля храму на честь Різдва Пресвятої Богородиці священика Олега Мельничука. На малюнках можна було побачити велоселку, Ноя на горі Арарат, улюблену ляльку, кішку, яка задумливо дивиться у дощове вікно, родину, друзів, подорожі, планету Земля, космічний корабель. Але зустрічалися і такі роботи, які трохи засмутили організаторів. Як зазначив отець Олег, йому було прикро дивитися малюнки, на яких зображені екрани моніторів, мобільні телефони, логотипи соціальних мереж. Настоятель храму на честь Різдва Пресвятої Богородиці отець Олег Мельничук подякував усім учасникам конкурсу за можливість у всіх малюнках побачити чисту дитячу душу, побажав їм успіхів у навчанні та майбутніх перемог.

Детальніше про конкурс та переможців читайте у наступному номері

При храмі на честь Різдва Пресвятої Богородиці проводиться робота з сім'ями, в яких є засуджені на альтернативні види покарань

Між Українською Православною Церквою та Державною пенітенціарною службою України ще в серпні минулого року була підписана угода про співпрацю. В рамках цієї угоди начальник міграційного відділу кримінально-виконавчої інспекції управління державної пенітенціарної служби в м. Києві та Київській області майор внутрішньої служби Дмитро Володимирович Тимошечкін та настоятель храму на

честь Різдва Пресвятої Богородиці, Представник УПЦ при Уповноваженому Президентом з прав дитини протоієрей Олег Мельничук провели нараду щодо спільних кроків.

Д. В. Тимошечкін проінформував отца Олега, що кримінально-виконавча інспекція здійснює контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, а також звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до 7-ми років, виконує покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, покарання у вигляді громадських робіт, виправних робіт, направляє осіб, засуджених до обмеження волі для відбування покарання, а також контролює виконання правопорушниками виконання адміністративних громадських, виправних робіт. Дмитро Володимирович відзначив, що в сучасних умовах реформування системи покарань не можливе без участі громадських та релігійних організацій. Сторони дійшли згоди в тому, що робота повинна проводитися не лише в напрямку контролю за засудженими, а потрібно приділяти увагу і духовному наставництву над людьми, які зробили хибний крок в житті.

За результатами наради були заплановані такі заходи як духовні бесіди, екскурсії, зустрічі.

Клуб «Зв'язок поколінь» зібрався на літературний вечір

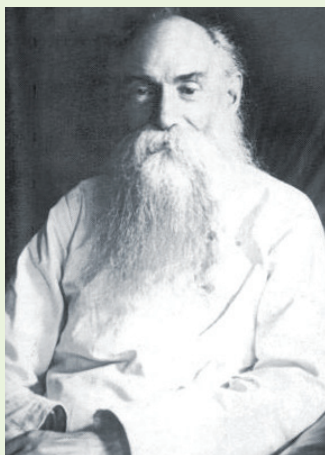

В храмі на честь Різдва Пресвятої Богородиці відбулося чергове зібрання клубу ветеранів та їхніх родин. Був проведений літературний вечір, присвячений 130-й річниці з дня народження відомого письменника та літературознавця Корнія Чуковського. Також впродовж вечора присутні читали улюблені вірші як власного написання так і відомих авторів. Літературні читання чергувалися з музичними номерами, які підготували волонтери клубу православної молоді. За традицією вечір супроводжувався чаюванням в теплій родинній атмосфері.

Президент України підписав закон про заборону реклами тютюнових виробів

Закон про заборону реклами, спонсорства та стимулювання продажу тютюнових виробів (реєстр. №3778), на який чекало усе українське суспільство, нарешті підписано. Громадські, релігійні, суспільні організації закликали Президента зробити цей крок, щоб наше молоде покоління не стикалося щодня з рекламою, яка робить привабливими смертельно небезпечні тютюнові вироби. Протоієрей Олег Мельничук ще до підписання закону виразив упевненість в тому, що Президент як християнин (а кожен християнин — це воїн в боротьбі зі злом, як зазначив отець Олег) підпише цей закон.

Протоієрей Михаїл Єдлінський

Михаїл Омелянович Єдлінський народився 1-го серпня 1859 року в селі Юшков Могилевської губернії в родині псаломщика. Після закінчення Оршанського духовного училища та Могилевської духовної семінарії він вступив 1881 році в Київську Духовну Академію. У 1885 році закінчив Київську Духовну Академію зі ступенем кандидата богослов'я. З 1885 року по 1887 рік викладав предмет «Історія Церкви» в Київській Духовній семінарії, а з 1886 року одночасно викладав і в Київському Першому комерційному училищі.

27 липня 1887 Михаїл Єдлінський вінчається з Ганною, дочкою священника Миколи Козловського.

У 1893 році був висвячений в сан священника і з тих пір служив у церкві благовірних князів Бориса і Гліба на Подолі. У 1900 році отець Михаїл став протоієреєм, а через десять років був нагороджений вищою ієрейською відзнакою — правом носіння митри. Незабаром він стає духівником усього київського священства.

У отця Михаїла та матінки Ганни було семеро дітей, шестеро доньок і син Георгій. Отець Михаїл під час хрещення немовляти переконано сказав: «Він буде священником».

У 1933 році Борисоглібський храм був закритий, і протоієрея Михаїла перевели в іншу подільську церкву — Миколи Доброго. Там отець Михаїл служив до 1935 р, до того часу, як була закрита і Добро-Миколаївська церква, і отець Михаїл переходить в церкву Миколи Набережного. У храмі Миколи Набережного він прослужив до 17 жовтня 1937 року. Потім — арешт і смертний вирок.

ПРОРОЦТВО ПРО ХРАМ

за 21 рік до його створення

«Буде у вас там храм біля будинку, невеличкий, наче пеньок»

(протоієрей Георгій Єдлінський, 1988 рік)

«Хто сказав, що чудес не буває? Адже чудеса — це такі справи, які не можуть бути зроблені ні силою, ні мистецтвом людським, а тільки всемогутньою силою Божою. «Бог иде же хочет, побеждается естетства чин» — говориться у Великому покаянному каноні Андрія Критського.

Про одне з таких чудес, які є Волею Божою і піде далі мова. З чого ж все почалося? На місці, де згодом виріс храм, завжди збиралися люди для освячення яблук та меду на Спас, на Великдень саме тут проходило освячення пасок та пасхальних кошиків. Традиція ця розпочалася невідомо коли і невідомо ким була започаткована. А може це пам'ять народна? Та, яку ніхто не зміг зламати і витравити, як не старалися?

“Хто сказав, що чудес не буває? Адже чудеса — це такі справи, які не можуть бути зроблені ні силою, ні мистецтвом людським, а тільки всемогутньою силою Божою”

Вже після відкриття храму зайшов до нього один монах з Києво-Печерської лаври. Роздивився, дочкався кінця служби, а потім підійшов до настоятеля і розповів, що місце, на якому збудовано цей маленький затишний храм, з давніх-давен святе. Довелося цьому монаху бути знайомим з однією бабусею, яка показува-

ла йому старовинні світлини Києва 19 сторіччя. І саме на цьому місці, судячи з карток, тут були розташовані Лаврські сади, на яких стояла Лаврська каплиця, зруйнована згодом, така само невеличка і затишна.

То може тому і продовжували люди там освячувати яблука та паски, що незримо стояв там храм? Нехай зруйнований, нехай стертий з лиця землі, але не з душ людських і пам'яті народної? І тому почали збирати люди підписи на знак згоди, коли стало відомо, що планується тут будівництво храму. Дійсно виходить, що голос народу — то голос Божий. Тому що храм — це в першу чергу не настоятель чи стіни будівлі, а громада, члени якої об'єднані заради вічних цінностей добра і любові.

А може слід повернутися на 21 рік тому, щоб прислухатися до слів отця Георгія Єдлінського? Тому що подія, яка сталася тоді, — це ще одна сторінка в великій та вічній книзі Божої волі. Протоієрей Георгій Єдлінський походить з відомого роду священників Єдлінських. Його батько, священник Михаїл Єдлінський — настоятель Борисоглібського храму, на кошти церкви побудував дитячу школу-притулок, був духівником всього київського священства, його дуже цінував і шанував святий праведний Іоанн Крон-

штадтський. Він казав приїжджим паломникам з Києва:

— Навіщо ви до мене їдете, коли у вас є отець Михаїл Єдлінський? Він навіть вище за мене.

— А чому ж вище за вас? — питалися люди.

— Я помру своєю смертю, а його — замучать, — відповідав святий праведний Іоанн Кронштадтський.

І дійсно, справдилося пророцтво Святого, в 1937 році, на 78-му році життя отець Михаїл Єдлінський завершив своє святе подвижницьке життя, прийнявши люту мученицьку смерть в Лук'янівській тюрмі. Православна Закордонна Церква вже причислила отця Михаїла до сонму Новомучеників, і його ікона знаходиться в Олександрівській церкві в Лейквуді в США.

Протоієрей Георгій Єдлінський з самого малечку виховувався як майбутній пастир. Він гідно прийняв хрест священства від свого батька, з вірою і великою любов'ю служив церкві і людям до останніх днів свого життя. Служив він в Свято-Макаріївському храмі, в якому створив громаду — справжню православну родину, яка і донині не розпалася і продовжує своє життя молитвами отця Георгія. Сьогодні справу отця Георгія Єдлінського продовжує митрофорний протоієрей Анатолій Затовський. Як свідчать духовні чада отця Георгія, він був духовно обдарованим та прозорливим священником. За численними свідченнями, він часто знав те, що могло бути відкрито лише благодаттю Святого Духа.

“**Буде там горіти лампада. І фіміам до неба підніматися. І в багатьох місцях запаляться лампади — будуть з'являтися маленькі храми**”

Один із таких випадків і хотілося б згадати. Вже добігало кінця земне життя отця Георгія. Він перебував у лікарні, після важкої операції, яку зробили професор хірург-травматолог Олександр Іванович Волошин та лікар-хірург Михайло Вікторович Суховій. Михайло Суховій був духовним чадом отця Георгія, в подальшому він прийняв сан священника та служив в лікарняному храмі при

лікарні №9 міста Києва. Михайло Суховій з дружиною Оленою (також духовним чадом отця Георгія) на той час мали дуже складні житлові умови і попросили у свого духовника благословення на отримання квартири в новій будівлі на Печерську.

“**Дорога до храму довжиною в роки та десятиріччя. Була на те Божа воля, і тисячі випадків, зустрічей, помислів, поривів сердець, добрих справ і роботящих рук зійшлися в одному-єдиному місці**”

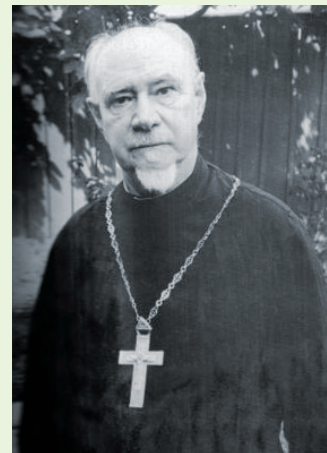
— Не сумуйте, любі мої, все буде добре — будете там жити і молитися. Буде у вас там храм біля будинку, невеличкий, наче пеньок. Буде там горіти лампада і фіміам до неба підніматися. І в багатьох місцях запаляться лампади — будуть з'являтися маленькі храми.

І в підтвердження цих слів благословив передати в майбутній храм ікону Богородиці. Ця ікона дісталася отцю Георгію в подарунок від матінки Маргарити, ігуменії Покровського монастиря.

Протоієрей Георгій Єдлінський помер в 1988 році, через два роки родина Михайла Суховія отримала квартиру в новому будинку на Старонаводницькій, а в день Світлого Христового Воскресіння 2009 року була відслужена перша літургія в храмі на честь Різдва Пресвятої Богородиці на Старонаводницькій 8/6. Михайло Суховій не встиг побачити, як запалилася лампада біля його будинку, але він встиг запалити маленьку лампадку в лікарні №9 — там в 2002 році було відкрито храм на честь ікони Богородиці «Всецариця» (Пантанасса). Його дружина Олена виконала заповіт свого духовного батька і передала ікону в храм. Зараз святиня знаходиться у вівтарі храму на честь Різдва Пресвятої Богородиці.

Дорога до храму довжиною в роки та десятиріччя. Була на те Божа воля, і тисячі випадків, зустрічей, помислів, поривів сердець, добрих справ і роботящих рук зійшлися в одному-єдиному місці. В маленькому затишному храмі. Невеличкому, наче пеньок, як передрік 21 рік тому отець Георгій Єдлінський. ■

Тетяна Кашпор

Протоієрей Георгій Єдлінський

Народився отець Георгій 15 квітня 1902 р. у м. Києві в сім'ї священника Михаїла Єдлінського. У 1919 р. о. Георгій закінчив 4 класи Київської духовної семінарії, а в 1924 р. — Київську духовну академію, де ректором був на той час професор-протоієрей Олександр Глаголев, настоятель Добро-Микільської церкви м. Києва (прототип отця Олександра з роману М. Булгакова «Біла гвардія»). У 1925 р. отець Георгій був удостоєний вченого ступеню кандидата богослов'я за роботу «Історія руської апологетики», яка була написана під керівництвом професора протоієрея Павла Светлова. З 1924 р. він одночасно вчиться у Київському державному університеті на літературно-лінгвістичному факультеті і закінчує три курси. Декілька років дає приватні уроки як репетитор, а з 1932 р. і до початку Великої Вітчизняної війни працює бухгалтером у різних установах.

30 грудня 1941 р. о. Георгій був висвячений у сан диякона, а 31 грудня — в сан пресвітера. З 12 березня 1942 р. був настоятелем Троїцької церкви в с. Сушківка, а з 12 серпня цього ж року — настоятелем Покровської церкви с. Рижавка Київської області (нині Черкаської). 18 грудня 1945 р. митрополитом Київським і Галицьким Іоанном отець Георгій був назначений настоятелем Макаріївської церкви м. Києва, де й служив 39 років до виходу за штат у 1984 р.

Но в Воскресении Христа, в Его Пасхе есть что-то несовпадающее с этим вселенским праздником пробуждения, нечто, радикально его превосходящее, осязаемое только в Церкви, входя в Которую, человек становится частью Тела Христова, включаясь через Таинства в круговорот Его духоносной Крови. И чем подлиннее его жизнь во Христе, тем рельефнее ощущает он этот избыток, несопоставимый ни с какой земной радостью... Это «нечто» — та окончательность победы жизни над смертью, та сверхъестественная нетленность, непоколебимость, неуязвимость жизни, отныне утвержденной Христом в качестве нормы, во исполнение заповеди пославшего Его в мир Отца: «И Я знаю, что заповедь Его есть жизнь вечная» (Ин. 22, 50).

Итак, в Пасхе смерть поглощена вечной жизнью. Мировой хаос, смертельный разлад, посеянный по наущению диавола ветхим Адамом, принятый на себя воплотившимся Богом и пригвоздивший Его ко Кресту, навсегда побежден Его смиренной Жертвой

Итак, в Пасхе смерть поглощена вечной жизнью. Мировой хаос, смертельный разлад, посеянный по наущению диавола ветхим Адамом, принятый на себя воплотившимся Богом и пригвоздивший Его ко Кресту, навсегда побежден Его смиренной Жертвой. Будучи болезнью нашего естества, он исцелен Его ранами, как сказано в акафисте Иисусу Сладчайшему: «отнюдуже ранами Твоими мы исцелевше, пети навыкохом: Аллилуйа».

«Воистину Воскресе!» — привычно отвечаем мы на пасхальное при-

ДАР ПАСХИ

Христос Воскресе! Эти радостные слова всегда проникают в сердце в унисон обновлению природы, когда контрастный, насыщенный капиллярами голых веток пейзаж стремительно обволакивается зеленью, вспыхивая то тут, то там белыми соцветьями. И ты стоишь посреди воспрянувшего от зимнего обморока мироздания и не можешь оторвать глаз, не можешь надышаться прелым запахом земли, только что пробужденной апрельскими ливнями...

ветствие, часто не задумываясь, а что следует для нас из факта Воскресения Христова? Игровая и ни во что не проникающая глубоко культура постмодерна породила особый, ранее невиданный тип людей, способных ответить на обращенную к ним проповедь вопросом: «Ну, есть Бог, ну и что?» Воскресение Христа, Который, будучи истинным Богом, самодостаточным и всеблаженным, воплотился, распялся и воскрес за нас и для нас, лишает нас возможности занять такую позицию — оно упирается в каждого острием выбора, цена которого — обретение жизни вечной или потеря ее.

Наше «Воистину Воскресе!» влечет за собою переоценку отношения и к смерти, и к жизни. Только принявший Пасху человек начинает понимать, что мы все унижены смертью, по меткому выражению отца Андрея Кураева, до статуса «покойников на каникулах» и ведем себя соответственно этому «статусу» как конкурентные, завистливые, эгоистично безлюбые существа, подстегиваемые страхом исчезновения. Мы становимся карикатурой на образ Божий, которым почтил нас Творец.

Но что требуется от нас, чтобы наследовать Победу Христа над нашей смертью, чтобы по возможности полнее влиться в этот впадающий в вечную жизнь поток, ключ которого забил здесь, на земле, из отверстого гроба Спасителя? Евангелие от Луки повествует, как на вопрос законника: «Что мне делать, что-

бы наследовать жизнь вечную?», Христос предлагает ему повторить требования ветхозаветного закона. «Он сказал в ответ: возлюби Господа Бога твоего всем сердцем Твоим, и всею душою твоею, и всею крепостию твоею, и всем разумением твоим, и ближнего твоего, как самого себя. Иисус сказал ему: правильно ты отвечал; так поступай, и будешь жить» (Лк. 10, 25-28). В Евангелии от Иоанна Сам Христос дает четкий критерий, по которому он будет оценивать меру нашей встречной любви к Нему: «Если любите Меня, соблюдайте Мои заповеди» (Ин. 14, 15). Но заповеди Спасителя, по

И как только мы решимся хотя бы на первый шаг прощения какой-то серьезной обиды, — мы с удивлением почувствуем, что иго Христа одновременно тяжело и легко, а легко оно потому, что Пасха Христова — с нами

сути разворачивая в целую «жизненную программу» две первозаповеди о любви к Богу и ближнему, неизмеримо превышают требования ветхозаветного Декалога, чего не скрывает и Сам Христос, сказавший: «если праведность ваша не превзойдет праведности книжников и фарисеев, то вы не войдете в Царство Небесное» (Мф. 5, 26). «Не гневайся», «не суди», «не возжелай» и в особенности «просящему у тебя дай» и «любите врагов ваших», в сочетании с категорическим требованием всепрощения, суживают наше жизненное пространство до Креста. Как выполнить заповедь «просящему у тебя дай» и самому через час не стать с протянутой рукою? Как научиться, вопреки инстинкту самосохранения, любить врагов, неприязнь которых

метит прямо в тебя, лишает благополучия, рушит все многозвенные жизненные «балансы», выстроенные с таким трудом? Как не осудить, не ответить упреждающим ударом? Но ведь Господь призывает подставить другую щеку, а это означает — дать обидчику сесть на голову... И при этом надо простить, как Он простил нас грешников, а стало быть, Своих врагов на Кресте, на Котором отдал за нас всю Свою жизнь до капли. И Господь не скрывает, что единственным входом в Новый Иерусалим является Крест: «Если кто хочет идти за Мною, отвергнись себя, и возьми крест свой, и следуй за Мною» (Лк. 9, 23).

Один из духовных тупиков, в который попадает (хорошо, если не на всю жизнь!) почти каждый неофит, — это попытка «раствориться» в мощной инерции традиционных ритуально-обрядовых действий и «просто жить в церковном круге. Жить от Пасхи до Пасхи, от поста до поста, от Причастия до Причастия, от исповеди до исповеди, от одного доброго дела до другого»,¹ при этом, не идя за Христом, не приближаясь к Нему. Наложение критерия исполнения заповедей Христовой Любви мгновенно взламывает сердечную наледь нашей мнимой «праведности», сформировавшуюся от подсчета земных поклонов и съеденных постных супов. «Господи, так кто же может спастись?» — вопрошаем мы в сердце, как некогда апостолы, уже имея ответ: «человекам это невозможно, Богу же все возможно» (Мф. 19, 26). «Покайтесь, ибо приблизилось Царство Небесное», — эти слова Иоанна Предтечи обращены ко всем, кто, примерив на себя заповеди спасения,

ощутил себя банкротом, который не может заплатить Царю долг. Но долг прощен, искуплен на Кресте — от нас требуется смиренно признать его огромность и, как говорит о. Алексей Уминский², воспринять прощение, как бремя, понимая, что цена его — раны Спасителя, Его Тело, «за ны ломимое во оставление грехов». Покаянием целуя раны Христа, мы обязуемся и дальше, по цепочке человеческих взаимоотношений, проводить Его Любовь, преодолевающую логику конкурентной борьбы, отчуждения и насилия над ближним — безлюбую логику хозяина державы смерти. И как только мы решимся пусть на ма-

Наше «Воистину Воскресе!» влечет за собою переоценку отношения и к смерти, и к жизни

лую подвижку в этом направлении, хотя бы на первый шаг прощения какой-то серьезной обиды, — мы с удивлением почувствуем, что иго Христа одновременно тяжело и легко, а легко оно потому, что Пасха Христова — с нами:

«Воскресения день, и просветимся торжеством, и друг друга обыдем. Рцем: братие! и ненавидящим нас простим вся воскресением, и тако возопим: Христос воскресе из мертвых, смертию смерть поправ и сущим во гробех живот даровав» (Стихира Пасхи). ■

Илья Назаров, к. э. н., доцент КНУ имени Тараса Шевченко, пономарь храма Рождества Пресвятой Богородицы

¹ Алексей Уминский, прот. О книге С. Кьеркегора // Альфа и Омега. — М., 2001. — № 2 (61). — С. 202.
² Там же. — С. 203.

Сімейне дерево біля сімейної церкви

На Пасху 2009 року була відслужена перша літургія в нашому новозведеному храмі. Маленька, затишна, дерев'яна церква відразу стала рідною для багатьох жителів Печерська. Несуть сюди свої печалі, скорботи, радощі, хвилюючі моменти в житті. Бо знають — тут, наче в рідній домівці, теплішає на душі, заспокоюється серце і світліють думки

Восени 2009 року в нашому храмі стартувала акція «Сімейне дерево біля сімейної церкви». Десятки родин наших прихожан мали змогу посадити своє «власне» дерево біля улюбленого храму і спостерігати за тим, як воно зростає.

«Росту я — росте і моє дерево», — посміхається 6-річний Толік, якого отець Олег ще хрестив у храмі на честь ікони Богородиці «Помічниця в родах» при 1-му роддомі м. Києва. Не раз доводилося спостерігати, як підходять люди до «свого» дерева, гладять гілочки, милуються створінням Божого світу та праці своїх рук.

Ростимуть і далі дерева, і так само буде рости наша громада і ставати ще кращим наш храм. Завдяки добрим серцям, щедрим душам, роботящим рукам.

Сегодня гость нашей литературной гостиной – православная поэтесса Ольга Цвиркун.

Ольга родилась в Киеве в 1974 году. Образование получила на факультете социальных и гуманитарных наук. Стихи пишет с 15 лет. На творчество её вдохновляют паломнические поездки и созерцание природы, а также встречи с интересными людьми, чтение духовных книг. Ольга рассказала, что Господь сподобил побывать на Святой Земле, в Греции, в святых местах России и Европы.

Самая благодатная Пасха

По рассказу из книги
«Старец иеросхимонах Серафим Вырицкий»

Тюремный лагерь, год пятьдесят пятый.
Безбожная и лютая пора.
С икон взирает Иисус распятый
В укромной комнатке унылого двора.

И лик Его в печали растворился
И обращая к узникам уста,
Над бедами людскими Он склонился,
Над Русью горестной под тяжестью креста.

И чадам страждущим, познавшим
боль гоненья,
Но восхвалявшим Господа за крест
Воздал Спаситель дивным утешеньем –
Раздался Пасхи Светлой благовест.

Престол поставлен был и все
преобразилось,
Величие Творца боготворя,
Земля как будто с небом породнилась
От благодатного священного огня.

Священство в ризах белых предстояло.
Горело пламя верующей души.
И небо так таинственно сияло
И звезды слали дальние лучи.

Святою ночью клирос пел
– Волной морскою...
Так озарился светом весь Байкал
И окатил торжественно волною
Всех, кто с молитвой к Богу предстоял.

– И Воскресение Твое, о Христе Спасе, –
Гласилось снова над соцветьями лугов,
И света луч их перлами украсив,
Простер над водами таинственный покров.

Гоненья крест и горечь испытаний
Ко Господу приблизить возмogli.
Исчезли слезы немощных стенаний,
В душе цветы надежды расцвели.

И небо убелило все печали,
Сломав тюремный горестный засов
Лампадою пасхальной звезды стали,
Кадилом – ароматы всех лугов.

И Пасха та в небесные объятья
Всех богомольцев в полночь собрала,
Всех озаряя горней благодатью
И самой благодатной прослыла.

Так разливался звонко над Байкалом
Весны святой воскресный благовест.
И вся природа мигом оживала
От дивных слов: «ВОИСТИНУ ВОСКРЕС!»

5 марта 2012

Из сборника стихов за 2012 год

Вулиця Цитадельна

Чому мова піде сьогодні про вулицю Цитадельну? Здавалося б, це одна із пересічних вулиць, пройтися по якій не поспішаючи займає не більше 15 хвилин. Щоправда, не впадають в око сучасні новинки архітектури, зате звичайні п'ятиповерхівки і кілька пам'яток історії, що тут залишились, можуть багато чого розповісти...

Як пальці однієї руки, Цитадельна разом з іншими, ближніми і дальніми вулицями Печерського містечка дихає однією історією і пов'язана з розбудовою оборонного комплексу Київської фортеці.

Формування системи фортифікаційних споруд розпочалося в перші роки XVIII ст. з будівництва на Печерській височині довкола Києво-Печерського монастиря земляної бастионної фортеці, а завершилося у другій половині XIX століття спорудженням форту на Лисій горі. З часом укріплення вдосконалювалися. А коли будівництво у 40-х роках XIX століття завершувалося, Київська фортеця являла собою складну систему оборонних споруд з бастионів, рavelінів, теналей, люнетів, ретраншаменту тощо. На території фортеці були розташовані арсенал, порохові погребі, провіантські крамниці, казарми, будинки військового відомства, а також Києво-Печерський монастир та парафіяльні церкви.

“Свою назву вулиця взяла від місцевості, біля якої вона проходить”

А тепер повернімося до Цитадельної. Свою назву вулиця взяла від місцевості, біля якої вона проходить. Як, наприклад, вулиці Бастіонна, Еспланадна, Редутна, Саперно-Слобідська, Стратегічне шосе — кожна назва має свій сенс, який можна знайти по слідах, що залишає історія. Веде вона до серця фортеці — цитаделі. Цитадель (итал. *cittadella* — невелике місто) — внутрішнє укріплення фортеці, що має самостійну оборону і служить останнім опорним пунктом для гарнізону фортеці у випадку падіння основних її укріплень. Цитадель мала бути достатньо об'ємною, щоб весь гарнізон, який залишився, міг у ній поміститися і мав усі необхідні запаси.

В останній чверті XVII століття гетьман Іван Самойлович почав споруджувати земляні укріплення на Пе-

черську довкола Лаври. Цю справу продовжив гетьман Іван Мазепа, за якого розгорнулося масштабне будівництво старої фортеці. Мазепинські укріплення Лаври стали цитаделлю. До фортеці вело три брами: Київська (збоку теперішнього парку Слави), Васильківська та П'ятницька (згодом — Московська) — від Дніпра й Неводницької долини. Виникла Цитадельна вздовж давнього незабудованого шляху між Києво-Печерською Лаврою і слобідкою Васильківські Рогатки (рогатки — своєрідне проміжне укріплення перед фортецею).

Рухаємось по Цитадельній. Вулиця здавна проходила поміж валів та укріплень фортеці. Ближче до вулиці Лаврської за бетонною загорожею видно земляні пагорби. Це земляні вали, один із елементів комплексу фортифікаційних споруд Київської фортеці. Зараз на Цитадельній є кілька пам'яток, спадок XVII — XVIII століття: рештки Васильківської рavelінної брами (1755 року), у дворі будинку №5/9, та колишні казарми (1812 — 14 років; перебудовані). Сліди історії можна знайти і в назві магазину на Цитадельній — «Васильківські ворота».

Існують дані, що вулиця була прокладена за часів Петра I, на початку XVIII століття, у процесі будівництва першого Арсеналу і знесення жіночого Вознесенського монастиря. Будівля Арсеналу знаходиться на перетині вулиць Цитадельної та Лаврської, на колишній території Старої Печерської фортеці. У 1712 році монастир, що знаходився на цьому місці, закрили, а його територію та будівлі почали використовувати як артилерійський цейхгауз. У 1784 році тут розпочав свою роботу гарматний двір, де ремонтували та виготовляли зброю, артилерійське спорядження та інше. Цього ж року закладено будівлю Арсеналу, яке повністю завершилося у 1803 році.

У історичній будівлі Арсеналу за-

раз працює музейний комплекс Ми-стецький Арсенал, заснований в 2006 році, де також проходять виставки.

На початку XX століття і до 1940 року вулиця мала назву Цитадель та Цитадельна, до 1944 року — Черво-них зв'язківців, потім остаточно за-тверджено назву Цитадельна. Існу-вали також провулок і проїзд Цитадельні, ліквідовані у 60 — 70-і роки у зв'язку з переплануванням. 1919 року частину вулиці приєднано до теперішньої Лаврської вулиці.

“Існують дані, що вулиця була прокладена за часів Петра I, на початку XVIII століття”

Ще однією пам'яткою, на вулиці Цитадельній (Лаврській № 32), поряд з Києво-Печерською Лаврою є церква Феодосія Печерського. Ця пам'ятка архітектури споруджена 1698—1702 в стилі українського бароко коштом київського полковника Війська Запорізького К. Мокиївського. Мала дзвіницю, зруйновану в 1950-і роки.

На Цитадельній можна знайти магазини, поліклініку, аптеку, поштове відділення, кілька державних установ Печерського району, фонд милосердя. Неподалік знаходиться лицей «Лідер».

Що залишається сказати? Мандрівка по Цитадельній наштовхнула ще на такі думки. Вулиці на карті можна співвіднести з дорогами у нашому житті, — довгі і короткі, прямі і закручені, широкі, вузькі, бічні і центральні. Інколи доводиться в силу життєвих штормів зводити на цих вулицях фортеці з їх оборонни-ми мурами, вежами, укріпленнями. Відомо, що основним полем бою час-сто є людське серце, воно ж, напев-не, є і цитаделлю, центром порятун-ку і себе, і інших. Отже, починати треба зі свого серця, щоб воно буде живим, міцним опорним пунктом у сутичках з життєвими негараздами. ...Отака вулиця Цитадельна, що при-вела до цих думок. ■

Пасха в Дахау, 1945 р.

У 1945 році відбулася Пасхальна літургія, яка не була схожа на жодну іншу. Всього лише через кілька днів після свого звільнення військами США, яке відбулося 29 квітня 1945 року, сотні православних ув'язнених у концтаборі Дахау зібралися, щоб відсвяткувати Христове Воскресіння і принести свою подяку.

Знищення над ув'язненими припинилися навесні 1945 року. Події тієї Страсної Седмиці були пізніше описані одним із в'язнів Глібом Раром.

На момент звільнення Рар був одним з 4000 російських ув'язнених в Дахау. Серед звільнених ув'язнених також було понад 1200 християнських священослужителів.

* * *

Звичайно, я весь цей час віддавав собі звіт в тому, що ці багатозначні події відбувалися під час Страсної седмиці. Але як ми відзначимо її, крім нашої тихої, таємної молитви? Серед ув'язнених були православні священники, диякони і ченці зі Святої Гори Афон. Але не було ні облачень, ні будь-яких книг, ікон, свічок, просфор, вина...

Незважаючи на це, вдалося вирішити деякі з цих проблем. Були взяті полотнини-рушники з лікарні наших колишніх SS-совських наглядачів. Коли два рушники зшивали разом по довжині, вони утворювали собою епітрахиль, а коли їх зшивали разом по кінцях, виходив орар. Червоні хрести, спочатку призначені для носіння медичним персоналом SS-совської охорони, були прикріплені до полотняного облачення.

В день Святої Пасхи, 6 травня (23 квітня за церковним календарем) — який за дивним збігом обставин в цьому році припадав на день пам'яті св. Великомученика Георгія Побідоносця, серби, греки і росіяни

зібралися біля барака католицьких священників.

* * *

За всю історію Православної Церкви, ймовірно, не було такого пасхального Богослужіння, як в Дахау в 1945 році. Грецькі і сербські священники і сербський диякон одягалися в саморобні «риз», які вони наділи на сіро-блакитний смугастий одяг ув'язнених. Потім вони почали піснеспіви, переходячи з грецької на церковно-слов'янську, а потім знову на грецьку. Великодній канон, пасхальні стихири — все співалося напам'ять. Євангеліє — також по пам'яті. І, нарешті, Слово св. Іоанна Златоуста — теж по пам'яті.

* * *

Молодий грецький монах-святоторець встав перед нами і вимовив його з таким проникливим ентузіазмом, що ми його ніколи не забудемо до кінця нашого життя. Здавалося, що сам Іоанн Златоуст говорив через нього до нас і також до всього іншого світу!

* * *

Вісімнадцять православних священників і один диякон, в більшості — серби, брали участь у цій незабутній службі. Подібно розслабленому, якого через отвір в даху опустили перед ногами Христа Спасителя, грецький архімандрит Мелетій був принесений в каплицю на ношах, на яких він перебував під час всього Богослужіння.

Серед інших в'язнів Дахау був і недавно канонізований єпископ Микола Велимирович, який потім став першим предстоятелем Сербської Православної Церкви в США і Канаді, а також архімандрит Діонісій, який став після війни митрополитом Тріккісі і Стагона в Греції.

В 1949 арх. Діонісій так описував Великдень 1945 року:

* * *

На вулиці, за старим будинком зібралися разом православні греки і серби. У центрі обидва священники, сербський і грецький. На них немає золотих шат. На них навіть немає ряс. В їх руках немає ні свічок, ні службників. Але зараз у них немає потреби в зовнішньому, матеріальному світі, щоб оспівувати радість. Палають душі всіх людей, потопаючи в світі.

Благословен Бог наш. Моє маленке огорнуте в папір Євангеліє досягло своєї слави. Ми багато разів співаємо «Христос Воскрес!», і його відлуння висловлюється всюди і освячує це місце.

* * *

Гітлерівська Німеччина, трагічний символ миру без Христа більше не існує. І всі присутні на цій літургії святкували Воскресіння Христове і своє власне. ■

Стаття з журналу «Road to Emmaus» за матеріалами інтернет-видань

«Красная Пасха»

Що для мене Великдень? Відчуття світлої радості, розчулення, надії, коли тебе переповнює любов, яку боїшся розплескати. І це передчуття Воскресіння з дитинства пробивається десь глибоко в душі, навіть через скорботу страсної п'ятниці. Чекаєш свята, коли після безсонної ночі збереться вся сім'я і за святковим столом у серці звучать слова літургії: **«Возлюбим друг друга за єдиномыслие исповем мы»**

Та ще слово «Пасха» асоціюється у мене з книгою «Красная Пасха», книгою, що перевернула мою свідомість, що дала мені зрозуміти, чому саме обрала шлях православ'я. Яка потрапила мені до рук в часи «духовної апатії», «духовного застою», спустошення, коли душа боліла без Бога. А ще в часи випробування сумнівами і зневірою. Саме в цей момент, коли, здавалося б, відчаю не буде кінця, мені до рук потрапила книга про небесних ратників — трьох оптинських новомучеників Василя, Трохима й Ферапонта. Людей, що надихають і дивують своєю любов'ю і відданістю ближнім, своїми таємними подвигами, непохитністю на вибраному шляху — шляху до Бога, та своєю мученицькою смертю — смертю за Христа. Біографії цих трьох людей назавжди вписані в історію відродження

«Саме в цей момент, коли, здавалося б, відчаю не буде кінця, мені до рук потрапила книга про небесних ратників — трьох оптинських новомучеників Василя, Трохима й Ферапонта»

Оптиної пустині від руїни, якої вона зазнала за радянських часів. В історії цього відродження — історія сотень монастирів та храмів пострадянського простору, що почали відбудовуватися після багаторічного занепаду.

Майбутні монахи Василій, Трохим і Ферапонт, на той час ще паломники Ігор, Леонід та Володимир стали одними з перших насельників пустині. На перший погляд дивує:

що привело в монастир молодих людей, які мали міцне здоров'я, комфорт, золоті руки; які були вже досить відомими (як, наприклад, майстер спорту міжнародного класу Ігор Росляков); які вирости й сформувались як особистості в часи радянської пропаганди, коли пропагувався атеїзм і за віру переслідували (особливо молоді!), коли зводились нові ідоли і ідеали. І все ж трое оптинських братів були переконані, що рано чи пізно, вони постраждають за Христа. Можливо тому, що прийшли до віри у роки гонінь, коли неминуче поставало питання: а чи підеш за Христом, якщо за це вб'ють? Майбутній ієромонах Василій почав ходити до церкви з другої половини 1984 року, а в рідних місцях сибіряка інока Ферапонта на сотні кілометрів навколо не було жодного храму: «Мама, — говорив он дома, — где нет храма, там нет жизни», тому у 1987 році поїхав у м. Ростов. (Цікавим є той факт, що благословення на

монашество він взяв у митрополита Київського і всея України, на той час Владики Ростовського, Володимира!). Майбутній інок Трохим у тому ж таки 1987 році став читцем у храмі

«Один Бог та душа — ось монах», записує Ігор Росляков у щоденнику слова святителя Феофана Затворника»

м. Бійська. Отже, до кривавої трагедії 1993 року залишалось зовсім небагато часу. Як же мало було їм відпущено і яким стрімким та коротким був їх чернечий шлях! «Это было восхождение по вертикальной стене». Автор книги пояснює це тим, що духовний родовід нинішнього покоління набагато складніший, ніж може здатися на перший погляд. Хоча й «не сразу открывается, по чьим молитвам вошла в храм нынешняя Россия, а с нею и трое оптинских братьев, принявших мученичество за Христа».

іноки Трофим

ієромонах Василій

інок Ферапонт

Всі троє братів були з простих, невіруючих сімей. У монастирі про минуле не розпитують і не розповідають. Про Ігора було відомо тільки, що він старанний, мовчазний і скромний до непомітності. В послушниках він був слухняним, у дорученій справі — старанним, а до роботи абсолютно безвідмовним. Зовнішнього в житті Ігора було мало, потужна робота духу прихована від усіх: «Один Бог та душа — ось монах», записує він у щоденнику слова святителя Феофана Затворника. В монастирі не підозрювали, що випускник факультету журналістики МДУ Ігор Росляков — майстер спорту, що він чемпіон Європи, і був у свій час капітаном збірної МДУ по ватерполо. «10 апреля 1988 года. Пасха. Моя третья Пасха. Время — мистическая сущность. Спрашиваю себя: был ли пост или не был? Служба была или нет? Так придётся спросить когда-нибудь о своей жизни. Что же реально существует? Душа. Очищенная от греха или замаранная им... Милость Божия даётся даром, но мы должны принести Господу всё, что имеем».

Молодий сибіряк Володимир Пушкарьов, якому дано було стати потім інок Ферапонтом, прийшов у монастир в червні 1990 р., причому прийшов пішки з Калуги. З розповідей земляків, він жив аскетом — речей не купував, а заробіток віддавав незаможним. Був він мовчазним, а на зауваження щодо цього відповідав, що у Сибіру багатослів'я не шанується, адже за кожне слово відповідатимемо перед Господом. Він був майстром — золоті руки: вирізав хрести, аналої, меблі тощо.

Один художник-різьбяр (у той час послушник) сказав: «В нём чувствовался огромный внутренний драматизм и напряженная жизнь духа, какая свойственна крупным и сложным человеческим личностям... это был человек Достоевского».

А ось інший сибіряк Олексій Тарников (пізніше інок Трохим), що приїхав до монастиря у серпні 1990 року, був відомим на всю округу. Людиною він був гарячою, слово його ніколи не розходилося з ділом, він вражав усіх своєю майстерністю і працьовитістю (в миру Трохим мав багато професій). Йому була невідомо теплохладність у любові до Бога й до людей і весь вогонь своєї душі він віддав Господу Богу.

“ Над онімілим від горя храмом звучав тихий голос ігумена Павла: «Вот жили мы, жили и не знали, что среди нас живут святые» ”

Часто душа шукає у Господа земних милостей, забуваючи про головне: «Ищите прежде Царствия Божия и правды его...» (Мф.6, 33). Визначальною віхою в історії Оптиної пустині став Великдень 18 квітня 1993 року, коли від ритуального меча вбивці загинули двоє найкращих дзвонарів пустині Трохим і Ферапонт (великодній дзвін перервався і змінився тривожним набатом), та ієромонах Василій, що поспішав сповідати своїх духовних чад. І Оптина пройшла через це вогняне випробування, з якого вийшла вже іншою. Над онімілим від горя храмом звучав тихий голос ігумена Павла: «Вот жили мы, жили и не знали, что сре-

ди нас живут святые». Вражає той факт, що майже всі члени православної громади мирян, яка на той момент існувала в Оптиній, після трагедії пішли в монастир, отже вибрали не тілесний страх перед смертю, а духовне прагнення Царства Небесного, спасіння. І матері новомучеників теж стали монахинями, пішовши за своїми синами — першопрохідцями.

Книга написана надзвичайно емоційною живою мовою. І не дивно, адже автор книги — очевидець і учасник подій, що відбувались у перші роки повернення Оптиної пустині церкві. Тому, поринаючи в читання, мимоволі сам стаєш учасником подій, і Оптина і троє братів стають тобі рідними, час від часу на очі навертаються сльози то радості, то захоплення, то болю. Книга народжує надію, укріплює віру, дає зрозуміти, що наполегливе служіння ближнім є не тільки обов'язком, а й великим щастям кожного християнина.

І, насамкінець, цитата з книги: «Есть в нашем времени общее с временем первых христиан, — сказал на проповеди оптинский схиигумен Илий. — И это общее не только в том, что XX век, как и первый, восстал на Христа, обагрив землю кровью мучеников. Общее есть и в ином — сегодня мало тех, кто впитал в себя веру с молоком матери. Многие поздно пришли к Богу, и обрели его порой на краю гибели, испытав уже измученной душой весь ужас жизни без Бога и безумие богоборчества. Нет века более нищего духом, чем наш. И нет более благодарного Господу за обращение Савлов в Павлы. И тут у каждого была своя дорога в Дамаск, где осветил вдруг сияющий свет с неба и спросила душа в потрясении: «Господи! Что повелишь мне делать?» Обращение иных было столь пламенным, что от первой встречи с Богом и до мученичества был уже краткий путь. Именно так пришли в монастырь те три численные новомученики наших дней, которых весь православный мир знает уже по именам — иеромонах Василий, инок Трохим, инок Ферапонт.» ■

«... Мученичеству за Христа всегда предшествует бескровное духовное мученичество»

Наталія Лаврик

Як правильно зустріти свято Пасхи?

Щороку ми відзначаємо велике свято світлого Христова Воскресіння. Печемо паски, фарбуємо яйця, виставляємо на стіл найкращі страви. При цьому дуже часто абсолютно не розбираємося навіть в елементарних речах. Що святити, коли святити, як правильно розговлятися? На ці та багато інших питань ми попросили відповісти настоятеля храму на честь Різдва Пресвятої Богородиці протоієрея Олега Мельничука.

— **Отче Олеже, розкажіть, у чому полягає суть свята Пасхи?**

— Великдень — найбільше християнське свято, коли люди згадують події, які сталися дві тисячі років тому, а саме — Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа, який три дні перебував у гробі і воскрес. Тим самим він дав підставу кожному християнину вірити в те, що він теж має змогу воскреснути. За словами Ісуса Христа, воскреснути вже разом з ним.

— **Чому символом свята стала саме паска, а не, скажімо, риба або м'ясо?**

— Тому що саме квашений хліб є символом воскресіння і символом життя. Важливо пам'ятати, що освячення пасок — це не найголовніше. Це зовнішня частина свята. Кожна віруюча людина готується до свята за допомогою Великого Посту, і кульмінацією цього є причащення Тілом і Кров'ю Христовою, то є таїнство Євхаристії, і тільки потім уже куштування пасок і всього іншого. Часто виходить, що люди куштують кулінарну паску, але при цьому не куштують паску нашого Христа.

— **Підкажіть, в чому різниця між пасками і, як ще кажуть в російській мові, «куличами»?**

— Все залежить від географічного розташування народу. В Росії здавна паскою називали кулінарний виріб із сиру. А насправді паска, власне кажучи, робиться з кислого хліба. Ці поняття часто плутають, проте, тут немає нічого гріховного і поганого.

— **Отче Олеже, допоможіть розібратися: коли святити паски? Одні кажуть, що в суботу,**

інші стверджують, що тільки в неділю вранці.

— Справа в тому, що, за церковною традицією, освячення пасок починається ще в суботу ввечері. Проте куштувати їх відразу ж не можна, це можна робити вже на наступний день, в неділю, після Пасхального богослужіння. Звичайно ж, можна святити паски і в неділю, що ми і робимо. Багато людей працюють, тому приходять не тільки вранці, але й після обіду.

— **Чи правда, що можна освячувати тільки паски, а інші продукти не можна?**

— Ні, це неправда. Навіть у Старому Завіті говориться, що раніше люди перші плоди віддавали Богу, і перед тим як їх скуштувати, ці плоди освячувалися. Тому молитвою і святою водою можна освячувати і м'ясо, і рибу, і хліб, ковбасу, сир. Правда, роблять це у дворі церкви, а паски можна святити і в самій церкві.

— **З чого можна починати розговлятися після служби в церкві?**

— У Святому Письмі прямих згадок немає, однак протягом століть

В НАШОМУ ХРАМІ ОСВЯЧЕННЯ ПАСОК І ПАСХАЛЬНИХ КОШИКІВ ВІДБУДЕТЬСЯ ЗА ТАКИМ РОЗКЛАДОМ:

14.04 — ВЕЛИКА ПРЕБЛАГОСЛОВЕННА СУБОТА 9.00 — Божественна літургія.

15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00 — освячення пасок та пасхальних кошиків

15.04 — СВІТЛЕ ХРИСТОВЕ ВОСКРЕСІННЯ. ПАСХА ГОСПОДНЯ

14.04 (сб.) — о **23.55** — Заутрення.

Початок пасхального богослужіння. 2.00, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 — освячення пасок та пасхальних кошиків

склалася певна традиція, що насамперед потрібно скуштувати освячену паску. Потім вже можна їсти всі інші продукти.

— **Отче, чи можуть святити паску невіруючі люди? Часто доводиться чути таке: «Я вірую в Бога, але до церкви не ходжу, піст не тримаю. Чи можна мені прийти і освятити паски та продукти?»**

— Звичайно ж, можна. Святитель Іоанн Златоуст говорив: «Так прийдуть всі і будуть насолоджуватися радістю, яку сьогодні переживає церква. Працівники та лінівці, раби і вільні, прийдуть всі і насолодяться, бо трапеза приготовлена для вас».

— **А що Ви скажете стосовно того, що говорить церква про алкоголь на це свято?**

— Випити на свято можна, але міру треба знати. Апостол Павло чітко і однозначно сказав, що вино веселить серце людини. Тому випити на свято можна. Однак надмірне вживання вина заборонено і церквою, і розумом людським. Те ж стосується й інших спиртних напоїв. Все має бути в міру.

ПАСКА «СІМЕЙНА»

Для опари — 100 г свіжих дріжджів, 3 яйця, 1 склянка цукру, 500 мл теплого молока, 2 ст. л. сметани. Для замісу — 15 яєць, 5 склянок цукру, масла вершкового 200 г (або 100 г масла і 100 г маргарину), 500 мл теплого молока, 500 г сметани, 1 добра щіпка солі, 2 пакетики ваніліну та 1 пакетик ванільного цукру, борошна — приблизно 4,5 кг (в залежності від якості борошна). Для глазурі — 2 охолоджених яєчних білка, 1 склянка цукрової пудри, 1 ст. л. лимонного соку, 1 ч. л. окропу.

Приготування: Опара. Продукти мають бути однакової, кімнатної температури. Це дуже важливо! Дріжджі розведіть у теплому молоці, додайте яйця, цукор, сметану і борошно. Перемішайте, накрийте посуд рушником і залиште на 3-4 години для бродіння. Коли з'являться бульбашки на поверхні опари, можна продовжувати заміс.

Заміс. В опару додайте всі продукти. Вимісити тісто до однорідного стану, коли воно буде відліпати від рук і стінок посуду. Залиште на 2-3 години підходити в теплому місці до збільшення в об'ємі в два рази. Тепер його необхідно обминати хвилин п'ять. Потім дайте підійти тісту ще два-три рази. Потім розкладіть порції тіста у форми, змащені маслом і вистелені промасленим папером (можна вистелити тільки дно). Заповніть форми на 1/3 об'єму. Дайте підійти. Випікати треба при температурі 220 градусів Цельсія приблизно 30-40 хвилин. Готовність перевірте дерев'яною паличкою. Форми дістаньте з духовки, покладіть на бік, щоб охоллоло дно і легше було витягувати паску. Уже остиглі паски прикрасьте глазур'ю і присипкою.

Глазур. Розтерти білки. Можна збити міксером. Коли об'єм білків збільшиться як мінімум удвічі, додати частинами пудру, постійно збиваючи (не додавати пудру всю відразу!), Коли вся пудра буде використана, додати частинами лимонний сік. Глазур побіліє. Додати акуратно чайну ложку гарячої води, не перестаючи збивати глазур. За рахунок окропу глазур стає м'якшою і не криштитиметься при розрізанні.

Зазвичай на Великдень готується багата і різноманітна трапеза. Ми підбрали для вас найкращі і перевірені рецепти на Великдень — рецепти паски. Готуйте і насолоджуйтеся, радуйте близьких.

Для даної норми тіста для пасок необхідно 3-4 норми глазурі.

Загальний вихід — близько 15 пасок середнього розміру.

**ПАСХА, ЯКА ВИХОДИТЬ
З ПЕРШОГО РАЗУ**

Необхідні продукти: молоко — 0,5 л, сметана — 0,5 л, живі дріжджі — 50 г, маргарин — 1/3 пачки, масло вершкове — 1/3 пачки, олія соняшникова (для вимішування) — 50 мл, яйця — 7 штук (з них два білка оставити для глазурі), водка — 50 г, цукор — 2,5 склянки, сіль — 0,5 ст. л., ванілін чи ванільний цукор — 1-2 пачки, борошно — 2,5-3 кг, ізюм — 200 г.

Приготування: У злегка теплому молоці розведіть дріжджі, потім додайте цукор, сіль і сметану, потім — розтоплене вершкове масло і маргарин. Додайте окремо збиті жовтки і білки (збивати окремо потрібно для кращого піднімання випічки). Підсипаючи частинами борошно, замістити тісто і вимісити його так, щоб воно добре відліпало від рук. В процесі вимішування додайте горілку, ванілін, родзинки. При вимішуванні руку занурюйте в соняшкову олію, щоб легше було вимішувати. Тісто накрийте рушником і поставте в тепле місце. Під час бродіння тісто потрібно хоча б один раз обминати. Процес вистоювання тіста займає приблизно 4 години. Потім тісто потрібно розкласти по формах (змащених маслом), заповнюючи їх на 1/3. А коли тісто підніметься в формі майже доверху — ставимо в духовку і випікаємо 45 хвилин при температурі 190-200 градусів. Глазур зробіть з 2 охолоджених білків і 1 склянки цукрової пудри і змастіть верх пасок.

Загальний вихід — 10 пасок різних розмірів.

Час приготування: 5-6 годин

ПАСКА ПРЯНА

Для тіста: борошно пшеничне — 5-6 склянок, свіжі дріжджі — 40 г, вершки — 250 мл, коричневий цукор — 1 склянка, масло вершкове — 100 г, сіль — 0,5 ч.л., ізюм — 0,5 склянки, кефір — 0,5 склянки,

цукати — 0,5 склянки, яєчні жовтки — 10 шт., ром або коньяк — 70 мл. Для пряної суміші — кориця — 1 паличка, бадьян — 2 зірочки, кардамон — 10 шт., гвоздика — 5-7 бутонів, імбирний порошок — 1 ч. л., молотий мускатний горіх — 1 ч. л.

Приготування: Підготуйте пряну суміш: дістаньте насіння з коробочок кардамону і потовчіть їх у ступці разом з гвоздикою, корицею і бадьяном. Додайте імбирний порошок і мускатний горіх.

Ізюм та цукати замочіть на ніч в ромі або коньяці.

Для опари підігрійте 0,5 склянки води, змішайте з 1/3 вершків, розчиніть в них дріжджі, додайте 1 ст. л. цукру і 1 склянку борошна, накрийте плівкою і поставте в тепле місце.

Розтопити на водяній бані або в мікрохвильовій печі вершкове масло, розітріть його з половиною склянки цукру. Жовтки потрібно розтерти з цукром, що залишився.

Через 1 годину, коли опара підійде, додайте до неї масло, жовтки, сіль, пряну суміш, що залишилися вершки і борошно. Ретельно вимісіть тісто, а потім залиште в теплі на 1 годину. Ізюм та цукати відкиньте на сито, обсушіть і трохи обваляйте в борошні. Додайте горіхи, родзинки і цукати в тісто, а потім знову вимісіть.

Форми для пасок потрібно змастити маслом, присипати борошном (з паперовими формами нічого цього робити не потрібно). Покладіть в кожен форму тісто — так, щоб форма була заповнена наполовину. І залиште для підйому: тісто має зайняти не менше 3/4 висоти форми.

Поставте форми на середню полицю розігрітої до 190° С духовки, накривши зверху вирізаними з пергаменту кружками. На дно духовки поставте жаростійку ємність з гарячою водою.

Випікати потрібно 45-60 хв., залежно від розміру форми. Не допускайте попадання холодного повітря на паску, не відкривайте духовку в перші 25-30 хв. випікання.

Страсний тиждень

Цей тиждень особливо шанується Церквою. За свідченням святителя Іоанна Златоуста, перші християни, палаючи бажанням невідступно бути з Господом в останні дні Його життя, у Страсний тиждень підсилювали молитви і збільшували звичайні подвиги посту. Вони намагалися бути добрими і поблажливими до немочі братій своїх і більше творити справи милосердя, припиняли в ці дні всі тягби, суди, суперечки, покарання і навіть звільняли на цей час в'язнів в темницях, винних не в кримінальних злочинах.

Кожен день Страсного тижня — великий і святий, і в кожній з них здійснюються особливі служби.

Весь зміст служб направлений до того, щоб читанням і співами наблизити нас до Христа, зробити нас здатними духовно відчувати таїнство спокутування.

Перші три дні цього тижня присвячені посиленому приготуванню страстей (тобто страждань) Христових.

Оплакуючи безвинно стражденного, поруганого і розп'ятого, проливаючи гіркі сльози під хрестом свого Спасителя, ми відчуваємо і невимовну радість від усвідомлення, що розп'ятий на хресті Спаситель співвоскресив з Собою і нас.

Кожен день Страсного тижня — великий і святий, і в кожній з них здійснюються особливі служби

Свята Церква закликає нас у цей тиждень залишити все суєтне і мирське і піти за нашим Спасителем.

Отці Церкви так склали і розташували богослужіння Страсного тижня, що в них відбиваються всі страждання Христові.

Шлях Страсного тижня — шлях посту, сповіді і причастя.

Шлях Страсного тижня — надавати в ім'я Господа допомогу бідним, хворим і стражденим. Пам'ятаючи про це, не треба забувати про цю дорогоцінну можливість полегшувати страждання Господа в Його меншій братії.

Великий понеділок

В цей день Свята Церква закликає зустріти початок страстей Господніх і піти за Ним шляхом до Єрусалиму.

Страсним тижнем називається останній тиждень перед Великоднем, присвячений спогадам про останні дні земного життя Спасителя, про Його страждання, розп'яття, хресну смерть, поховання.

У цей день згадується старозавітний патріарх Йосип, проданий братами в Єгипет, як прообраз страждань Ісуса Христа, а також євангельське оповідання про безплідну смоківницю, яка символізує душу, що не приносить духовних плодів — істинного покаяння, віри, молитви і добрих справ.

Також згадується в цей день розповідь, як Ісус прийшов до Єрусалимського Храму, де розповів притчі про двох синів і про злих виноградарів.

Великий вівторок

В день Великого вівторка згадується проповідь Ісуса Христа в Єрусалимському Храмі.

Під вівторок вранці Ісус прийшов з Віфанії до Єрусалиму, і навчав народ. В цей день Він розказав учням про друге пришестя, притчу про десять дів, притчу про таланти. Первосвященники і старійшини спокушали Його питаннями, хотіли заарештувати, але боялися зробити це відкрито через народ, який почитав Ісуса, захоплювався Його вченням і уважно слухав.

Цими спогадами Свята Церква особливо закликає віруючих до духовного пильнування, до належного вживання дарованих нам здібностей і сил, особливо на справи милосер-

дя, які Господь приймає як особисту заслугу Собі Самому.

Велика Середа

Середа — це день спогадів про зраду Іуди, найближчого учня Спасителя, який в серці своєму виношує задум зробити це злочинство.

Цей день — день віддання на страждання і смерть Господа і Спасителя нашого Ісуса Христа.

Ніч на середу Господь провів у Віфанії. Тут в будинку Симона прокаженого в той час, коли в раді первосвященників, книжників і старійшин було вже вирішено взяти Ісуса Христа хитрістю і вбити Його, — якась жінка вилила дорогоцінне миро на голову Спасителя і тим приготувала Його на поховання, як судив Сам Він про її вчинок.

Тут же, на протипагу безкорисливому вчинку жінки, народився в невдячній душі Іуди, одного з дванадцяти учнів Спасителя, злочинний намір зрадити свого Вчителя і Господа.

Великий Четвер

Цей день називається ще й Чистим четвергом.

Великий четвер — це день, коли Христос разом зі своїми учнями встановлює таїнство, яке називається Євхаристією. Інша назва — таїнство Причастя, коли під видом хліба і вина

християнин з'єднується з самим Господом. Це великий дар Божий, який всієї християнською історичною традицією сприймається не тільки як центр християнського богослужіння, а й життя церкви в цьому земному світі, і ця подія пов'язана саме з четвергом.

Велика П'ятниця

Це день, коли згадується розп'яття і смерть Господа Ісуса Христа.

Всі богослужіння Великої п'ятниці присвячено благоговійному і зворушливому спогаду страждань і хресної смерті Боголюдини.

Утренняя Великої п'ятниці служиться в четвер увечері. Головна особливість цієї служби — читання так званих Дванадцяти Євангелій, тобто дванадцяти євангельських уривків, що розповідають про страждання Христові і поміщених між різними частинами служби.

Шлях Страсного тижня — надавати в ім'я Господа допомогу бідним, хворим і стражденим

У Велику п'ятницю, коли помер на хресті Спаситель, Божественна Літургія не звершується.

Вечірня Великої п'ятниці («Винесення Плащаниці») присвячена похованню Спасителя і відбувається зазвичай в середині дня.

Перед початком виносу Плащаниці в середині Церкви встановлюється піднесення — «труна», прикрашена квітами, а на престол поміщається Плащаниця — великий плат, на якому написаний або вишитий образ покладеного до гробу Спасителя.

Велика Субота

У Велику суботу Православна Церква згадує тілесне поховання Ісуса Христа і зішестя Його у пекло.

Знявши з хреста і обвивши плащаницею із пахощами, за звичаєм іудеїв, Йосип і Никодим поклали пречисте Тіло Господа в новому кам'яному гробі в саду Йосиповому, що знаходився недалеко від Голгофи. До дверей гробу привалили великий камінь. При похованні Ісуса Христа знаходилася Марія Магдалина.

Первосвященики і фарисеї знали, що Ісус Христос пророкував про Своє воскресіння, але не вірили цьому передбаченню і побоюючись,

щоб Апостоли не викрали Тіла Ісуса Христа і не сказали народові: «Воскрес із мертвих», — в суботу випросили у Пілата військову варту, поставили до гробу і саму труну запечатали.

Для християнина участь у богослужінні — це прийняття таїнств церкви — сповіді та причастя

День Великої суботи називається Днем спокою, день, коли Христос плоттю перебуває у гробі, і для нас повинен бути днем по можливості спокою, а не суєти.

Надзвичайно важливе богослужіння, по суті, вже передвеликоднє, напівпасхальне відбувається в суботу вранці. Під час цієї служби відбувається яскравий, дуже очікуваний віруючими момент, коли приблизно в її середині священнослужителі на собі змінюють темні облачення на світлі, сяючі. І диякон, подібно ангелу, що повідомив жінок-мироносиць про воскресіння Христа, виходить у білих блискучих одягах, і читає Євангеліє вже про воскресіння. Це момент такого урочистого переходу. Зазвичай великодні богослужіння асоціюються тільки з ніччю на Пасху. Насправді воно починається в цей момент — з виходу диякона в білому одязі і його проповіддю за читанням Євангелія про воскресіння Христове. За традицією, після закінчення суботнього богослужіння в храмах до вечора відбувається освячення пасок і пасхальних кошиків.

Світле Воскресіння

Великоднє богослужіння

Для християнина участь у богослужінні — це прийняття таїнств церкви — сповіді та причастя. І в даному випадку можна згадати християнського святого Іоанна Златоуста, який закликає в цей день великодній прийти до Причастя і тих, що постували і не постували, тих, що змогли витримати весь піст і тих, що прийшли до нього тільки в самому кінці. Навіть якщо хтось ще до цього не готовий, то сам по собі факт присутності, можливо, на кілька десятків хвилин, на нічному пасхальному богослужінні для багатьох наших співвітчизників уже став досвідом залучення до неба, коли всупереч усьому в тобі самому

небо виявляється дуже близько. І крім раціональних переконань і доказів, те, що благовіститься церквою, душею сприймається як ніколи безпосередньо.

Дуже важливо, що богослужіння Страсного тижня, і весь настрій, який створюється в церкві в цей час, допомагає людині загостреним чином це відчуті і зрозуміти. Зрада Іуди. Якщо ми подивимося і побачимо, як це все було драматично і як це по-людськи зрозуміло: люди злякалися. Учителю, з яким вони були весь цей час, який творив чудеса, який воскрешав мертвих — заарештований. Він міг би зробити один рух, звільнитися, але він цього не робить. Лякаються і зраджують Христа такі, як апостол Петро, який, як ми знаємо, тричі відрікається.

На Голгофі з 12 апостолів був тільки один з учнів — апостол Іоанн. А 11 були десь в іншому місці. Мабуть, вони теж переживали ось це почуття страху.

Коли людина проживає цей час Страстей Господніх з такою глибиною релігійною увагою, то вона розуміє щось важливе в собі. ■

В нашому храмі богослужіння Страсного тижня відбуватимуться за таким розкладом:

12.04 — Чистий Четвер.

7.00 — Рання та Божественна літургія

17.00 — Страсті Христові

13.04 — Велика П'ятниця

14.00 — Вечірня. Винесення Плащаниці

17.00 — Похорон

14.04 — Велика

Преблагословенна Субота

9.00 — Божественна літургія

15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00 — освячення пасок

та пасхальних кошиків

15.04 — **СВІТЛЕ ХРИСТОВЕ ВОСКРЕСІННЯ. ПАСХА ГОСПОДНЯ.**

14.04 — о 23.55 — Заутрення Початок

пасхального богослужіння.

2.00, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00,

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00,

13.00, 14.00, 15.00 —

освячення пасок

та пасхальних кошиків

Отче Олеже, доброго дня, мене цікавить таке питання: я зараз вагітна на 6 місяці, а один мій родич має важку невиліковну хворобу і може померти в будь-який день. Чи можна мені бути присутньою на похороні та кладовищі? (Наталія, 25 років, вул. Цитадельна)

І вам доброго дня, Наталко. Я вважаю, що Ваш прихід на кладовище не матиме ніяких негативних наслідків для майбутньої дитинки. Оскільки це буде проявом Вашої любові до померлого ближнього і до Бога.

Здравствуйте, отец Олег. Слышала, что наносит макияж это грех? Что же плохого в том, что женщина хочет быть красивой? (Ангела, 27 лет, ул. Московська)

Спасибо Вам, Ангела, за вопрос. Красота — это основная черта Богом созданного мира. К красоте небесной призывает нас сам Творец Вселенной. По поводу косметики хочу сказать, что краситься нужно так, чтобы не менять свой лик, а подчеркнуть женские Богом данные достоинства. Менять лик с помощью красок — это театр, игра, спектакль. А поскольку внешнее — это проявление внутреннего, украшать себя нужно начинать изнутри. Тогда красота внутреннего мира перейдет и на внешность.

Скажіть, будь ласка, отче Олеже, якщо уві сні побачиш померлого родича, який просить їсти, що треба робити? (Віра Павлівна, Печерськ)

Шановно Віра Павлівно, люди, які пішли з життя, залишаються пов'язаними з нами узами любові, які смерть не в

зможі зруйнувати. Тому, в тому випадку, коли сняться покійні, потрібно їх поминати, приходити в церкву, замовляти панахиду, молитися за них і робити будь-які справи любові в їх пам'ять.

Отец Олег, несколько раз в моей жизни бывали такие случаи, когда я видел, что священник ведет себя непотребно и греховно. Как я могу подойти к нему на исповедь, зная, что он живет сам не очень праведно? (Дмитрий, Киев)

Спасибо за вопрос, Дмитрий. Один Бог без греха. Ели вас смущает поведение или жизнь священника, ничего плохого не будет в том, что вы начнете исповедоваться у другого священника. Так же как и в том случае если Вас не устроит Ваш участковый врач, вы можете обратиться и к другому. Но нужно всегда помнить о том, что вы приходите не к священнику, а к Богу. И только Он принимает и ваше покаяние и ваши молитвы. Каждый будет отвечать только за свои грехи. И греховность священника на качестве и действительности церковных таинств не отражается. Приведу пример с электричеством — какой бы ни был электрический кабель, по нему всё равно идёт ток. А священник — это тот же самый кабель, проводник Божественной энергии.

Отец Олег, такой вопрос к Вам: где грань между человекоугодием и любовью к ближнему? (Евгений Олегович, 47 лет, Старонаводницкая)

Спасибо, Евгений Олегович, очень хороший вопрос. Это вопрос, который касается главного принципа моей жизни: любовь должна быть правдивой, а правда должна быть любезной. Ведь правда без любви — это жестокость, а любовь без правды — фанатизм. Человекоугодие происходит тогда, когда мы угождаем другим для собственной выгоды, желая понравиться и получить от этого пользу для себя. А настоящая любовь всегда бескорыстна, она часто не «за что», а «вопреки», любовь не желает себе ничего, отдавая всю себя другому.

Отче Олеже, мені подруга подарувала лотерейний квиток на день народження замість квітів, а я от задумалася: чи можна православному християнині грати в лотерею? (Антоніна Петрівна, 70 років, вул. Цитадельна)

Я думаю, що лотерея належить до азартних ігор. Так само як і всі азартні ігри, вона заснована на бажанні людини отримати гроші не докладаючи праці. Навіть якщо гроші в цьому процесі для Вас не головне, все одно, ігроманія в числі чеснот не значиться. Краще в цьому сповідатися і залишити це згубне захоплення. Колись я боровся з ігровими автоматами, розуміючи, що це — азарт, а коли людина знаходиться в азарті, вона втрачає свою свободу. Це — пристрасть, а пристрасть — це тенети диявола.

Здравствуйте, отец Олег. Меня зовут Наташа, мы с Вами встречались в 1-м роддоме, я приходила однажды на молебен в храм при роддоме, когда лежала там на сохранении. У меня родился сынок, всё прошло хорошо, спасибо Вам за поддержку, которую Вы мне тогда оказали. Хочу Вас спросить: какие молитвы лучше всего маме читать для лучшего воспитания ребёнка? И что делать, если малыш плохо спит? (Наташа, ул. Цитадельная)

Наташа, спасибо Вам за вопрос. Вы правильно делаете, что задумываетесь о воспитании уже сейчас. Ведь воспитание начинается с момента зачатия ребёнка. И один из основных этапов — это период, когда мама кормит ребёнка грудным молоком. Я Вам советую читать такие молитвы как «Богородице Дево, радуйся», «Достойно есть» и молитву Божией Матери Млекопитательнице. Если малыш плохо спит, то я советую крещённого младенца как можно чаще причащать. Если же Вы ещё не покрестили сыночка, то тогда нужно его умывать святой водой, осенять крестным знаменем и читать над ним молитву «Отче наш».

Достойно есть

Достойно есть яко востиннуу
блажити Тя, Богородицу,
Присноблаженную и Пренепорочную
и Матерь Бога нашего. Честнейшую
Херувим и славнейшую без
сравнения Серафим, без истления
Бога Слова рождшую, сущую
Богородицу Тя величаем

Богородице Дево

Богородице Дево, радуйся,
Благодатная Марие,
Господь с Тобою;
благословена Ты в женах
и благословен
Плод чрева Твоего,
яко Спаса родила
еси душ наших

Молитва Господня

Отче наш, Иже еси на небесех!
Да святится имя Твое, да придет
Царствие Твое, да будет воля Твоя,
яко на небеси и на земли. Хлеб наш
насущенный даждь нам днесь;
и остави нам долги наша,
якоже и мы оставляем должником
нашим; и не введи нас во искушение,
но избави нас от лукаваго

Любі друзі!

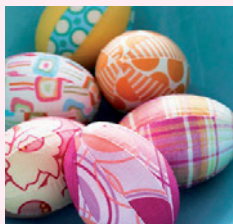
Пропонуємо вам власноруч зробити подарунки для своїх рідних на Великдень. Такий подарунок буде найкращим проявом вашої любові та уваги для близьких. Для виготовлення цих диво — яєчок потрібні будуть лише ваше бажання, увага і трохи допоміжних засобів.

Перш за все потрібно буде визначитися — ви

1-й варіант: Яйце обклеюється шматочками паперу за технікою пап'є-маше (тобто шматочки паперу, змочені у воді, клеї або клейстері, наносяться шар за шаром на яйце). Краще за все буде, якщо ви візьмете рисовий папір, але підійде і будь-який інший.

2-й варіант: Яйце обклеюємо яскравими клаптиками тканини. Смужки тканини клеїмо на двосторонній скотч, а потім на яйце. Робимо це обережно, щоб не було повітря між клаптиком і скетчем.

3-й варіант: Щоб зробити такі яйця в горошок є, насправді, кілька способів. Наприклад, візьміть двосторонній скотч, наріжте з нього кружечки, приклейте до яйця, зніміть з скотча верхній захисний шар, потім насипте в миску блискітки (наприклад, розсіпчасті блискітки для нігтів) і обвалюйте яйце в блискітках, надлишок блискіток змахніть пензликом для малювання. Якщо хочете прикрасити яйця в різнокольорові горошки, приклейте до яйця не всі кружечки зі скотчу відразу, а тільки частину з них, обвалюйте яйце в блискітках бажаного кольору, видаліть надлишок блискіток. Додайте кружечки і обвалюйте в іншому кольорі.

Про традиції української писанки.

Кожна місцевість має свої особливості у визначенні головних кольорів писанок: на Поліссі, Волині, частині Поділля виготовляють писанки переважно червоні; для Подніпров'я характерні широкі симетричні поля і товсті лінії; Наддністрянському Поділлю характерні чорні писанки з темним і білим тлом; бойківські писанки — двобарвні; гуцульські — ясні, писані жовтим і білим по червоному. Способи виготовлення писанок теж різні. Найпоширеніший такий: у «писальце» (перо, зроблене з тонкої бляхи) наливають розтоплений віск і виписують орнамент, потім опускають яйце у фарбу. Там, де воском намальовано, залишиться біле; потім воском покриваються ті місця, де має залишитись новий колір, і так далі. Коли всі орнаменти нанесені, яйце трохи підігрівається, щоб віск розтопився. В деяких місцевостях Волині і Прикар-

будете прикрашати варене яйце чи пусту скорлупу сирого яйця. Якщо яйце буде пусте, воно зможе зберегтися надовго. Для цього канцелярською кнопкою зробіть дірочки в яйці — одну згори, іншу знизу. Потім, обережно дуйте в одну з них. З іншої ви побачите, як виливається білок і жовток. Це потрібно робити на раковину.

4-й варіант: Для того, щоб зробити такі симпатичні крашанки, Вам потрібно двостороння скотчова стрічка шириною 0,3 см. Насипте в миску різного кольору блискітки (наприклад, розсіпчасті блискітки для нігтів) в різні ємності. Спочатку зніміть захисну плівку тільки з частини смужок. Обвалюйте яйце в самому темному кольорі, причому, «забарвлюючи» яйце в блискітках, робіть це з натиском. Надлишок блискіток видаліть за допомогою пензлика для малювання. Повторюйте процедуру для інших кольорів блискіток, керуючись принципом «від темного до світлого».

5-й варіант: Дуже яскраво і незвичайно будуть виглядати яйця, оздоблені вузькими стрічками, мереживом, тасьмою. Приклеїти їх можна також за допомогою двостороннього скотчу.

6-й варіант: Яйця в папері для декорування подарунків. В цьому випадку також застосовано двосторонній скотч. Зверху можна прикрасити яйце ще стрічкою, так само закріплену скетчем.

Наші варіанти оздоблення пасхальних яєць — це лише ідеї, скориставшись якими ви можете вигадати і зробити власне, неповторне, авторське оздоблення.

паття побутує техніка зіскрібання (різьблення, дряпання) пофарбованого вже яйця. Забарвлення в один колір (червоний, синій, зелений, жовтий) характерне для всієї України. Пофарбовані в такий спосіб яєчка називають «крашанками», «галками», «галунками», «сливками», «мальованками». Фарби були переважно природного походження: сажа, сік лободи, ягоди бузини, відвар цибулиння, сік вишень, шовковиці, кручених паничів, пелюсток соняшника, пасльону тощо, застосовували також анілінові фарби та глини. Рослинний сік змішували часто з білою перетертою глиною, товченими вуглинами чи сажею, з червоною глиною або й просто поєднували різні глини.

